

**КОРЕКЦІЯ НЕРВОВО-ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ
У ДІТЕЙ, НАРОДЖЕНИХ ВІД МАТЕРІВ,
ЯКІ ЗЛОВЖИВАЛИ АЛКОГОЛЕМ
ПРОТЯГОМ ВАГІТНОСТІ****О.О. Агафонова***Луганський державний медичний університет***Вступ**

Останнім часом вивчена клінічна картина олігофренії алко-гольно-ембріопатичного генезу, показаний вплив хронічного алкоголізму матері на виникнення різних дефектів мови у дитини. Описано алкогольний синдром плоду (АСП), що включає відставання фізичного, мовного і розумового розвитку та черепно-лицьову потворність [1,4]. Структура дефекту АСП при олігофренії характеризується недорозвиненням пізнавальних функцій, і перш за все абстрактного мислення і виявляється в недорозвиненні всіх нервово-психічних функцій у вигляді слабкої пам'яті, недорозвиненням сприйняття, зниженої уваги та працездатності, труднощів у навчанні в загальноосвітній школі і розладами поведінки (гіперактивність та імпульсивність) [4,5,6].

Фолієва кислота (ФК) відноситься до групи вітамінів В9 - це група речовин, яка складається з птерину, параамінобензойної кислоти та різної кількості залишків глютамінової кислоти [2]. В організмі здорової людини основним джерелом ФК є мікрофлора кишечника. Значна кількість фолатів надходить до організму людини з продуктами харчування. Фолати, повинні трансформуватися в моноглютаматну форму, завдяки спеціальному ферменту - кон'югази, який утворюється клітинами слизової оболонки кишечника. Активність цього ферменту у людини может бути різко знижена або зовсім відсутня, що призводить до порушення всмоктування ФК і створює умови для розвитку її дефіциту. Зниження активності ферменту часто спостерігається в період новонародженості, при запальних захворюваннях кишечника, хронічній діарейі, синдромі мальабсорбції, хронічному алкоголізмі [2, 8].

ФК, приймає участь в обміні нейрогормонів, що забезпечує не тільки покращення передачі нервових імпульсів, але й має вплив на сферу мислення та емоції. Під впливом вітаміну B9 відбувається посилення та прискорення процесів мислення [3].

ФК, впливає на синтез нуклеїнових кислот, пуринів, холіну, де яких амінокислот, корегує функції імунної системи, а також, служить важливим фактором, який стимулює розмноження клітин, що має особливе значення для тканин, які активно диференціюються (це в першу чергу нервова тканина плоду) [7, 9]. Так, при значному дефіциті ФК у вагітної жінки (причиною якого може бути зловживання алкоголем), у плода можливе формування дефектів нервової трубки, гідроцефалії, аненцефалії, мозкових гриж и т.і.; зростає ризик виникнення вроджених вад, затримка фізичного та розумового розвитку дитини [8, 9].

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами: робота виконувалась відповідно з основним планом науково-дослідних робіт (НДР) Луганського державного медичного університету і являє собою фрагмент теми НДР: "Генетичні аспекти материнського алкоголізму (№ держреєстрації 0108U003715).

Метою дослідження було вивчення впливу ФК на корекцію нервово-психічних розладів у дітей з АСП та внутрішньо-утробним алкогольним ураженням.

Матеріали та методи дослідження

Під наглядом знаходилося 120 дітей віком від 6-ти місяців до 18 років, з яких, 7(5,83%) до 1-го року, 21(17,50%) віком від 1-го до 3-х років, 12(10,00%) від 3-х до 6-ти років, 19(15,83%) шкільного віку та 61(50,83%) старшого шкільного віку. Всі діти на момент обстеження і лікування знаходилися у дитячих будинках та школах-інтернатах Луганської області для розумово відсталіх. Всі діти мали затримку розумового розвитку, з яких 50 дітей мали тяжку та помірно тяжку розумову відсталість, 70 дітей мали легку розумову відсталість з яких 7(10,00%) віком від 6 місяців до 1-го року, 21(30,00%) від 1-го до 3-х років, 6(8,57%) віком від 3-х до 6 років, 6(8,57%) діти шкільного віку, 30(42,86%) старшого шкільного віку. У дітей молодшого та дошкільного віку спостерігалася затримка розуміння і мовлення. У дітей шкільного та старшого шкільного віку затримка інтелекту-

ального розвитку проявляла себе деякими параметрами, а саме: слабкою пам'яттю, недорозвиненням сприйняття, зниженою увагою та працездатністю, труднощами у навчанні в загальноосвітній школі і розладами поведінки (гіперактивність та імпульсивність). Наряду з психічними порушеннями діти мали нервові порушення, такі як: парези та паралічи черепних нервів (косоокість, асиметрія обличчя, птоз, порушення слуху, зору); порушення чутливості, зміна рефлексів аж до повної їх відсутності, судомні явища, енурез, різні трофічні порушення. Для аналізу ефективності комбінації ФК з аскорбіновою кислотою ми брали до уваги тільки дітей з легкою розумовою відсталістю, всі діти були розподілені на дві групи - основну (32 дитини) та групу зіставлення (38 дітей), що були рандомізовані за віком, статтю та нервово-психічними порушеннями. Так лікування основної групи включало комбінацію ФК з аскорбіновою кислотою. Препарати починали вводити одразу після обстеження дитини. ФК призначали дітям до 1 року у дозі 60 мг 1 раз на добу, від 1-го до 3-х років 100 мг/добу, від 4-х до 18 років 200 мг/добу, протягом 3-х місяців.

Оцінка нервово-психічного стану проводилася в динаміці - при обстеженні дітей та через 3 місяці після початку лікування.

При статистичній обробці клінічного матеріалу використовувались методи варіаційної статистики. Вірогідність різниць вибірових середніх величин оцінювали різностним методом, а вірогідність різниць визначали за критерієм Ст'юдента (t).

Отримані результати та їх обговорення

Встановлений позитивний вплив комбінації ФК з аскорбіновою кислотою на інтелектуальний розвиток дітей молодшого віку, а саме: у 3(9,37%) дітей покращилися показники адаптації і тонкої моторики, у 7(24,87%) дітей покращилися показники мовлення, у 5(15,62%) продуктивність у гральній діяльності. У 10(31,25%) дітей шкільного та старшого шкільного віку підвищилася працездатність, діти стали більш уважними, підвищилася продуктивність на заняттях (покращилося засвоєння шкільного матеріалу), у 5(15,62%) дітей покращилися характеристики поведінки, за рахунок зменшення гіперактивності та імпульсивності. Таким чином у 30(93,75%) дітей відзначалася позитивна динаміка інтелектуального розвитку.

Таким чином, отримані дані свідчать, що включення ФК з аскорбіновою кислотою до курсу лікування дітей з АСП та алкогольним ураженням, має позитивний вплив на психічний розвиток, насамперед на інтелектуальну сферу дітей різних вікових груп.

Висновки

1. Діти, які зазнали дії алкоголю в утробі матері мають затримку розумового розвитку з нервовими розладами такими як : парези та паралічи черепних нервів (косоокість, асиметрія обличчя, птоз, порушення слуху, зору); порушення чутливості, зміна рефлексів аж до повної їх відсутності, судомні явища, енурез, різні трофічні порушення.

2. Діти, які зазнали дії алкоголю в утробі матері мають розумову відсталість різного ступеня тяжкості, проявом якої є затримка інтелектуального розвитку, а саме: затримка розуміння і мовлення, слабка пам'ять, зниження уваги та працездатності.

3. Встановлений позитивний вплив комбінації ФК з аскорбіновою кислотою на психічний а саме інтелектуальний розвиток дітей різних вікових груп.

Література

1. Григорович И.Н. Алкогольный синдром плода / И.Н.Григорович, И.И.Мебелова, М.З.Никула // *Российский вестник перинатологии и педиатрии*. - 2006. - № 1. - С. 10-13.
2. Григорян О.Р. Фолацин (фолиевая кислота) в профилактике врожденных пороков развития у потомства женщин с сахарным диабетом / О.Р.Григорян, Е.Э.Гродницкая // *Акушерство и гинекология*. - 2005. - № 5. - С. 47-49.
3. Ершова И.Б. Фолиевая кислота - жизненно важный витамин / И.Б.Ершова, А.А.Мочалова, Н.А.Белых, Т.А.Ширинина, Л.И.Гаврыш // *Новости медицины и фармации*. - 2007. - № 12 (218). - С. 8-9.
4. Лурия А.Р. Умственно отсталый ребёнок. Очерки изучения особенностей высшей нервной деятельности детей - олигофренов / А.Р.Лурия. - М., 1960. - 203 с.
5. Правдина-Винарская Е.Н. Неврологическая характеристика синдрома олигофрении / Правдина-Винарская Е.Н. - М., 1957. - 156 с.

Проблеми скологічної та медичної генетики і клінічної імунології

6. Щурыгин Г.И. Об особенностях психического развития детей от матерей, страдающих хроническим алкоголизмом / Г.И.Щурыгин // *Педиатрия*. - 1974. - №11. - С.71-73.

7. Reduction in neural-tube defects after folic acid fortification in Canada // *New Engl J Med* - 2007 - Vol.357 - P.135-142.

8. Ryle P.R. Nutrition and vitamins in alcoholism / P.R.Ryle, A.D.Thompson // *Contemp.Issues.Clinic.Biochem*. - 1984. - P.188-224.

9. Zambelis T. Large and small fiber neuropathy in chronic alcohol-dependent subject / T.Zambelis, N.Karandreas, E.Tzavellas // *J.Periph.Nerv.Sys*. - 2005. - Vol.10 - P. 375-338.

Резюме

Агафонова О.О. Корекція нервово-психічних розладів у дітей, народжених від матерів, які зловживали алкоголем протягом вагітності.

Діти, які зазнали дії алкоголю в утробі матері, мають розумову відсталість різного ступеня тяжкості, проявом якої є затримка інтелектуального розвитку. Встановлений позитивний вплив комбінації фолієвої кислоти з аскорбіновою кислотою на психічний та інтелектуальний розвиток дітей різних вікових груп.

Ключові слова: діти, алкогольний синдром, фолієва кислота, аскорбінова кислота.

Резюме

Агафонова Е.А. Коррекция нервно-психических расстройств у детей, рожденных от матерей, которые злоупотребляли алкоголем во время беременности.

Дети, которые подверглись действию алкоголя в утробе матери, имеют умственную отсталость разной степени тяжести, проявлением которой является задержка интеллектуального развития. Установлено позитивное влияние комбинации фолиевой кислоты с аскорбиновой кислотой на психическое и интеллектуальное развитие детей разных возрастных групп.

Ключевые слова: дети, алкогольный синдром, фолиевая кислота, аскорбиновая кислота.

Summary

Agafonova E.A. The correction of neuropsychic disorders in children, born off mothers, who abused alcohol during pregnancy.

Children exposed to alcohol influence in mother's uterine have mental retardation of various degree, manifesting in delay of intellectual development. Positive influence of folic acid combined with ascorbic one on psychic, and namely intellectual development of children of different age groups has been established.

Key words: children, alcohol syndrome, folic acid, ascorbic acid.

Рецензент: д.мед.н., проф.В.Т.Германов

Актуальні проблеми фармації та фармакотерапії